

ZPŚ.055.4.2025.JP
Warszawa, 30 kwietnia 2025

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji wielokrotnej - w sprawie wykonanie badania weryfikującego, czy dzieci szczepione zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych są zdrowsze od dzieci nieszczepionych

na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870) zawiadamiam, że obecnie nie jest realizowane badanie porównujące kondycję zdrowotną dzieci szczepionych oraz dzieci nieszczepionych.

UZASADNIENIE

Ochrona zdrowia społeczeństwa to jeden z najważniejszych obowiązków państwa. Zgodnie z artykułem 68 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, dalej „Konstytucji RP” każdy ma prawo do ochrony zdrowia (niezależnie od sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych).

Zgodnie ust. 4 art. 68 Konstytucji RP władze publiczne są obowiązane do zwalczania chorób epidemicznych (w tym zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi). Przedmiotowe zadanie, także w odniesieniu do chorób innych o charakterze społecznym, jest realizowane dzięki działaniom podejmowanym przez organy i instytucje państwa, w zakresie posiadanych przez nie kompetencji, w obszarze zdrowia publicznego.

Obowiązkowe szczepienia ochronne w Polsce są przeprowadzane na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi – dalej „ustawa zakaźna”. Obowiązek szczepień wiąże się z dążeniem do uzyskania maksymalnej ochrony przed zakażeniem, a w dalszej perspektywie do zlikwidowania (eradykacji) danej choroby zakaźnej. Tylko uodpornienie wysokiego odsetka osób, najczęściej ponad 90%, uruchamia mechanizm odporności populacyjnej (inaczej zbiorowiskowej), który gwarantuje zahamowanie krążenia drobnoustroju i ochronę osób nie tylko zaszczepionych, lecz również tych, które z jakichkolwiek powodów nie zostały zaszczepione.

Obowiązek szczepień ochronnych jest obecnie regulowany w prawie polskim w sposób wynikający zarówno z uczestnictwa Polski w koordynowanych przez Światową Organizację

Zdrowia (WHO) międzynarodowych programach całkowitego wykorzenia (eradykacji) takich chorób zakaźnych jak poliomyelitis, odra i różyczka, jak również krajowych programach zwalczania chorób zakaźnych, jak i konieczności zapewnienia ochrony indywidualnej dzieci wobec chorób o szczególnie ciężkim przebiegu i wysokiej śmiertelności (np. tężec).

Wskazać należy, biorąc pod uwagę definicję i znaczenie pojęcia „profilaktyki” jako działań mających na celu zapobieganie chorobom i innym zaburzeniom w stanie zdrowia poprzez ich wczesne wykrycie i leczenie (def. Światowej Organizacji Zdrowia), że brak jest działań alternatywnych dla zastosowania szczepień ochronnych w zapobieganiu konkretnej chorobie zakaźnej w ramach profilaktyki swoistej I fazy. Podkreślić należy, że profilaktyka I fazy dotyczy ludzi zdrowych, całej populacji lub co najmniej znacznej jej części i obejmuje działania najwcześniejsze, których celem jest uprzedzenie potencjalnego pojawienia się danej choroby zakaźnej.

Szczepienia są najskuteczniejszym i najprostszym sposobem profilaktyki chorób zakaźnych, zapewniającym odporność populacyjną, która obejmuje swoją ochroną również osoby, które ze względów medycznych nie mogą przyjąć szczepionek. Podważanie skuteczności szczepionek stanowi zagrożenie dla zdrowia publicznego. Stosowanie szczepionek nie tylko chroni przed skutkami chorób zakaźnych, ale również przed nowotworami np. szczepienie przeciw HPV czy szczepienie przeciw HBV.

Aktualnie dostępne wyniki badań oraz dane epidemiologiczne koncentrują się głównie na korzyściach indywidualnych oraz populacyjnych wynikających ze szczepień, stosowanych w Polsce od ponad 60-ciu lat. Do głównych korzyści wynikających ze stosowania szczepień, niewątpliwie należą:

- zapobieganie zachorowaniom oraz ich powikłaniom,
- zapobieganie zgonom,
- zmniejszenie hospitalizacji.

Istnieje niewielka liczba badań bezpośrednio porównujących stan zdrowia dzieci szczepionych i nieszczepionych.

Porównanie stanu zdrowia dzieci szczepionych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych (PSO) i dzieci nieszczepionych zapewne mogłoby uzupełnić wiedzę w znaczeniu zasadności prowadzenia populacyjnych szczepień.

Podsumowując, aktualnie dostępne są liczne badania wskazujące na korzyści indywidualne i populacyjne w związku ze stosowaniem szczepień. Obecnie nie jest prowadzone badanie porównujące kondycję zdrowotną dzieci szczepionych oraz dzieci nieszczepionych.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Dagmara Korbasińska-Chwedczuk
Dyrektor
/dokument podpisany elektronicznie/